

ГАЗЕТА ВЫХОДЗІТЬ РАЗ У ТЫДЗЕНЬ — ЦАНА 30 Н. ФЭН.

LE JOURNAL BIELORUSSIEN
„LA PATRIE”DIE WEISSRUTHENISCHE ZEITUNG
„DAS VATERLAND”ВОРГАН БЕЛАРУСКАИ НАЦЫЯНЛЬНА-
ВЫЗВОЛЬНАЙ ДУМКІ

DIE WEISSRUTHENISCHE ZEITUNG „БАСКАУШЧИНА“ („VATERLAND“)

Herausgeber: Vladimir BORTNIK

Postadresse: Die Weissruthenische Zeitung „Baśkauščyna“ („Das Vaterland“),

(13 b) München 19, Schliessfach 69.

Druck. „LOGOS“, Buchdruckerei u. Verl., G.m.b.H., München 19, Bothmerstr. 14
Ца на: Нямеччына: на год. — 14, — м.; 6 м-ціў — 7,50 м.; 3 м-цы — 4,25 м.;
ЗША і Канада: на год — 8, — д.; 6 м-ціў — 4,50 д.; 3 м-цы — 2,50 д.; 1 нумар — 0,20 м. Ангельшчына й Аўстралія: 39 шыл.; 21 шыл.; 12 пізы; 1 шыл.;
Бэльгія: 210 фр.; 120 фр.; 75 фр.; 5 фр. Францыя: 800 фр.; 450 фр.; 250 фр.;
20 фр. Аргентына: 80 пез.; 45 пез.; 25 пез.; 2 пез. Перасылка ліцкай поштой
каптуне падвойна. Падвойныя нумары, каптуюць падвойна. Падвойно-
ныя нумары газеты разам з «Калафакам» уважаюцца за падвойныя.Банковое кonto: Zeitung „Baśkauščyna“,
Konto Nr. 857-125, Bay. Hypotheken- u. Wechselbank, München.

№ 4 (488)

Нядзела, 24 студзеня 1960 г.

ГОД ВЫДАНЬЯ 14

„Беларусь“ на цаліне і цаліна на Беларусі

У свой час Францышак Багушэвіч на-
лічваў 9 мільёнаў Беларуса. Ішчэ пе-
рад ім ураджэнец Беларусі польскі пісь-
меньнік Адам Міцкевіч гаварыў аб 10
мільёнах беларускага насельніцтва. Гэ-
та было калі сotні год таму. На глядзя-
чы на ўсе ліхачецы, спрынады Бе-
ларусі расейскім царскім гаспадараван-
нем, ад часоў Міцкевіча й Багушэвіча да
першай сусветнай вайны беларускі на-
род колькасна ўсё-ж павялічыўся. Апо-
нікі царскія стаўтыкі паказалі лічбу
каля 13 мільёнаў.

Але вось прышоў бальшавіцкі перы-
яд з усімі ягонымі славутымі «вызваленіні», з «найбóльш справядлівай у-
сьвеце» нацыянальнай палітыкай, з усі-
мі «клопатамі» рэжыму аб чалавеку й
народах... Афіцыйна й навет урачыста
прызнанне існаваныне нацыяў, няпрыз-
наваных папярэднім рэжымам, а такса-
ма іхнае права на незалежнасць дзяржа-
нае бытаваныне й развицьцё... Ды ў-
дачыненіі да беларускага народу гэты
перыяд выявіўся найстрашнейшай пят-
лій на шыі ўсіх дачыненій, а ў

першую чаргу ў дэмографічным дачы-
нені. Пасыла 40 год ягонага валадар-
ства, на трэтыорыі сяньняшняй ВССР
апошняй бальшавіцкай перапісі выявіл,
як ведама, ўсяго толькі 8 мільёнаў 60
тысіч чалавек. Гэта — пры ўмовах
надзвычай высокага працэнту нараджаль-
насці й чыстага натуральнага прыро-
ству нашага народу.

Крамблёўская валадары й іхны пакор-
ныя менскія слугі прычыны гэтай трагэ-
ды нашага народу абыходзіць магіль-
ным маўчаньнем. І яціч хіба дўгі да-
вялося-б чакаць, калі-б нехта спадзя-
ваўся атрымаць ад іх якое-небудзь,
больш-менш яснае й адкрытае, тлума-
чэнне гэтай трагедыі.

Нам добра ведамыя прычыны зъян-
шэння колькасці нашага народу ў пер-
шых дзесяцігоддзях бальшавіцкай
улады, затое бальшавіцкай залежна
слона не дазваляе атрымаць такога-ж
адкладнага ўяўленія аб тым, што ў гэ-
тай галіне адбывалася пасъліца цяпер.
Меркаваць, абы гэтым мы можам толькі з
прыпадковых вестак і ўскосных выказы-
ванія на бачынах савецкай прэсы.
Такія весткі й выказываніі часам паяў-
ляюцца.

Незапярэчным зъўляеца той факт,
што палітыка паступовага зъяншэння
беларускага народу, як нації, у СССР
паслыходуна праводзіцца й далей, на
гледзячы на часовыя пробліскі «лібералізаціі»
бальшавіцкага рэжыму ў па-
асобных дзялянках падсавецкага жыцця.
Праўда, спынілася фізyczнае выні-
шэнне, але засталіся ў сіле і дзеюць
іншыя спосабы. Засталася і ўсіх уз-
мациенеца бальшавіцкай дэнцыянали-
заторская палітыка шляхам русыфіка-
цыі, засталася палітыка штучнага а-
бмяжоўання ў зъяншэнні народнага
патэнцыялу Беларусі шляхам выпалос-
танія з нашага народу маладозі на-
цыянальнага элементу й расцярнува-
нія яго па даёвых заўральскіх пра-
сторах, засталася, урэшце, насаджанне
у Беларусі расейскага элементу, га-
лоўным чынам, на адказныя партыйныя і
урядавыя, адміністрацыйныя і гаспа-
дарскія становішчы. Для ілюстраціі гэ-
тай палітыкі падамо й супаставім не-
калькі фактаў, нядайна пачынаных
у савецкіх афіцыйных выступленіях і
зашемках савецкай прэсы.

Высылка беларускіх маладзі на ка-
захстанскую цаліну — факт даўно й
агульна ведамы. Адносна гэтага ціка-
вай дадзеным мы знаходзім у 12-ым ну-
мары менскага часапісу «Полімія» за
мінулы год. У нарысе Ул. Стэльмаха пад
назовам «Сустречы на цаліне» ёсць ха-
рактары падзагаловак «Беларусь» на
цаліне... У нарысе расказваецца, што
на «бяскрайніх прасторах казахстанскіх
степаў» часта сустракаюцца сучэльнія
паселішчы Беларусаў — пераважна ма-

ладых перасяленцаў. Аўтар нарысу не
дзяржпляну СССР, што той адпускае ма-
пада нікіх лічбаў, але выглядае, што
лічба гэтая не мала.

Стэльмах распісваеца аб надзвычай-
ным «прадоўным энтузіазме» «пакары-
целяў» цаліны, але прамоўчые ты жу-
дасны ўмовы быту ў працы, у якіх яны
апынуліся. Ён не заўважыў цяжкіх клі-
матычных і няўстойлівых глебавых умо-
ваў казахстанскіх прастораў і ўсіх ін-
шых цяжкасці і нядайчау, звязаных з
іхнім асваеннем. Аўтар відавочна
паспышаўся з публікацыяй свайго на-
рысу. Калі-б ён пачаў да апошняга
пленаў ЦК КПСС, ён напэўна не рас-
пісваўся-б аб «цудоўным цаліним ура-
джай». Ведама, як на гэтым пленуме
Хрушчоў прызнаў, што калі патуара
мільён гектараў гэтага ўраджаю заста-
лося зімаваць на полі. Колькі матаў'яль-
ных сядрокаў і цяжкай працы перася-
ленцаў, на тым ліку і ў Беларусі, было
у выніку гэтага змарнавана, змарнава-
на з прычыны партыйнай безгаспадар-
насці й няспрыяльных кліматычных
умоваў?

Тымчасам, на гэтым самым партый-
ным пленуме ў Маскве, першы сакратар
ЦК КП Беларусі Мазураў гаварыў аб
«запраўдай новай цаліне» на Беларусі.
Ён гаварыў, што на Беларусі «пратрабу-
юць правядзенія мэльярацыйных ра-
бот больш чым мільён гектараў ворнай
землі». Лічба гэтая значна прыўменша-
на. У вадні Палескай нізіне асуши-
нія патрабуе не адзін, а пара мільёнаў
гектараў, як гэта было даведзена ў папа-
рэднім нумары «Бацькаўшчыны» у ар-
тыкуле В. Б. «Навыкарыстынаны ба-
гацьці». Сюды даходзіць яціч добры
мільён гектараў раней апраўданыя
плошчы, якая, паводле выказванія
гэтага-ж Мазурава ў 1957 годзе, выйшла
з сельскагаспадарскага карыстання й
застае ахтыркай хмызнянкамі.

Мазураў падаваў таксама прыклады
«высокай эфектыўнасці мэльярацыі»,
якія дазваляе на працягу 2-3-ох год ад-
купіць усе затраты на яе. Ён дакараў
толькі 700 мільёнаў пудоў, на 250 міль-
ёнаў менш, чымся ў 1958 годзе («Правда»,
22. 12. 1959). Буйны прадаўцэнт збожжа
у Сібіры — Алтайскі край — на вывікану
узятых на сябе забавязаніяў і навет на
вывікану вызначаных плянавых задані-
няў здачы збожжа. Наагул у Алтайскім
краю кожны год зъніжаюцца ўраджай
збожжа, падаўшы ў сябе на паслаблены
бальшавіцкай нацыянальнай палітыкай
застае ахтыркай хмызнянкамі.

Пасыла 40 год ягонага валадар-
ства, на трэтыорыі сяньняшняй ВССР
апошняй бальшавіцкай перапісі выявіл,
як ведама, ўсяго толькі 8 мільёнаў 60
тысіч чалавек. Гэта — пры ўмовах
надзвычай высокага працэнту нараджаль-
насці й чыстага натуральнага прыро-
ству нашага народу.

Крамблёўская валадары й іхны пакор-
ныя менскія слугі прычыны гэтай трагэ-
ды нашага народу абыходзіць магіль-
ным маўчаньнем. І яціч хіба дўгі да-
вялося-б чакаць, калі-б нехта спадзя-
ваўся атрымаць ад іх якое-небудзь,
больш-менш яснае й адкрытае, тлума-
чэнне гэтай трагедыі.

Нам добра ведамыя прычыны зъян-
шэння колькасці нашага народу ў пер-
шых дзесяцігоддзях бальшавіцкай
улады, затое бальшавіцкай залежна
слона не дазваляе атрымаць такога-ж
адкладнага ўяўленія аб тым, што ў гэ-
тай галіне адбывалася пасъліца цяпер.
Меркаваць, абы гэтым мы можам толькі з
прыпадковых вестак і ўскосных выказы-
ванія на бачынах савецкай прэсы.
Такія весткі й выказываніі часам паяў-
ляюцца.

Нам добра ведамыя прычыны зъян-
шэння колькасці нашага народу ў пер-
шых дзесяцігоддзях бальшавіцкай
улады, затое бальшавіцкай залежна
слона не дазваляе атрымаць такога-ж
адкладнага ўяўленія об тым, што ў гэ-
тай галіне адбывалася пасъліца цяпер.
Меркаваць, абы гэтым мы можам толькі з
прыпадковых вестак і ўскосных выказы-
ванія на бачынах савецкай прэсы.
Такія весткі й выказываніі часам паяў-
ляюцца.

Нам добра ведамыя прычыны зъян-
шэння колькасці нашага народу ў пер-
шых дзесяцігоддзях бальшавіцкай
улады, затое бальшавіцкай залежна
слона не дазваляе атрымаць такога-ж
адкладнага ўяўленія об тым, што ў гэ-
тай галіне адбывалася пасъліца цяпер.
Меркаваць, абы гэтым мы можам толькі з
прыпадковых вестак і ўскосных выказы-
ванія на бачынах савецкай прэсы.
Такія весткі й выказываніі часам паяў-
ляюцца.

Нам добра ведамыя прычыны зъян-
шэння колькасці нашага народу ў пер-
шых дзесяцігоддзях бальшавіцкай
улады, затое бальшавіцкай залежна
слона не дазваляе атрымаць такога-ж
адкладнага ўяўленія об тым, што ў гэ-
тай галіне адбывалася пасъліца цяпер.
Меркаваць, абы гэтым мы можам толькі з
прыпадковых вестак і ўскосных выказы-
ванія на бачынах савецкай прэсы.
Такія весткі й выказываніі часам паяў-
ляюцца.

Нам добра ведамыя прычыны зъян-
шэння колькасці нашага народу ў пер-
шых дзесяцігоддзях бальшавіцкай
улады, затое бальшавіцкай залежна
слона не дазваляе атрымаць такога-ж
адкладнага ўяўленія об тым, што ў гэ-
тай галіне адбывалася пасъліца цяпер.
Меркаваць, абы гэтым мы можам толькі з
прыпадковых вестак і ўскосных выказы-
ванія на бачынах савецкай прэсы.
Такія весткі й выказываніі часам паяў-
ляюцца.

Нам добра ведамыя прычыны зъян-
шэння колькасці нашага народу ў пер-
шых дзесяцігоддзях бальшавіцкай
улады, затое бальшавіцкай залежна
слона не дазваляе атрымаць такога-ж
адкладнага ўяўленія об тым, што ў гэ-
тай галіне адбывалася пасъліца цяпер.
Меркаваць, абы гэтым мы можам толькі з
прыпадковых вестак і ўскосных выказы-
ванія на бачынах савецкай прэсы.
Такія весткі й выказываніі часам паяў-
ляюцца.

Нам добра ведамыя прычыны зъян-
шэння колькасці нашага народу ў пер-
шых дзесяцігоддзях бальшавіцкай
улады, затое бальшавіцкай залежна
слона не дазваляе атрымаць такога-ж
адкладнага ўяўленія об тым, што ў гэ-
тай галіне адбывалася пасъліца цяпер.
Меркаваць, абы гэтым мы можам толькі з
прыпадковых вестак і ўскосных выказы-
ванія на бачынах савецкай прэсы.
Такія весткі й выказываніі часам паяў-
ляюцца.

Нам добра ведамыя прычыны зъян-
шэння колькасці нашага народу ў пер-
шых дзесяцігоддзях бальшавіцкай
улады, затое бальшавіцкай залежна
слона не дазваляе атрымаць такога-ж
адкладнага ўяўленія об тым, што ў гэ-
тай галіне адбывалася пасъліца цяпер.
Меркаваць, абы гэтым мы можам толькі з
прыпадковых вестак і ўскосных выказы-
ванія на бачынах савецкай прэсы.
Такія весткі й выказываніі часам паяў-
ляюцца.

Нам добра ведамыя прычыны зъян-
шэння колькасці нашага народу ў пер-
шых дзесяці

На маргінэсе 21 зъезду камсамолу БССР

17-18 снежня мінулага году ў Менску адбыўся 21-ы зъезд камсамолу БССР. Ен быў скліканы напарэдадні снеганьскага Пленуму ЦК КПСС (адкрыўся ў Маскве 22 снегня) і ў сваю чаргу быў прысьвечены падсумаванню высілкаў камсамолу Беларусі ў выкананіі заданняў першага году ўсесаульнай са- вецкай сімігодкі да вызначаным вы- татычнымі працоўнага пляну на 1960 год. Адным словам ён быў прысьвечены, як зазначалася ў прывітанні ЦК КПБ, справе «датэрміновага выканання сямігодовага пляну».

Як ведама, энэргію моладзі ўсякім ашуканствам партыя ня супраць выкарыстаць у самы максімальны способ, на- вет да самага ейнага выніслення. Тым больш, што ў БССР, як зазначалася ў разналоці зъезду ў паасобных вы- ступленіях удзельнікаў, «узровень кі- раўніцтва многіх камсамольскіх арганізацый сацыялістычнай працы, і кала 500 чалавек — пераняло «пачын Гага- наўтай, г. зн. пакінулы перадавы бры- гады ў місціцы і перайшлі ў адстаочыя з тай мятаў, каб іх падцягнуць. Зы іх 223 ужо ўдастоіліся званыя брыгады каму- ністычнай працы 560 — званыя ўдар- нікай. Моладзь уздельнічае таксама ў так званых добраахвотных народных дружынах для аховы грамадзкага па- радку, якіх у рэспубліцы налічваецца 5 014, ахопліваючы 120 тысяч дружын- нікай. Апрача гэтага ў рэспубліцы ство- рана 1 512 вучнёўскіх вытворчых брыга- ды з уделам у іх 98 тысячаў вучняў 5-10 класаў. Імі было апрацавана 25 150 тэкстараў збажыны, выгадавана 301 ты- сяча трусоў, 736 тысячаў галоў птушкі, пасаджена больш 2 мільёна дрэваў і выхадзана калі 6 мільёнаў працадзён.

На час склікання зъезду ў камсамоле БССР налічвалася 600 тысячаў камса- мольцаў. Зы іх 182 888 работнікаў, 161 130 калгасынікаў, рэшта — студэнты, вучні сярэдніх школаў, інжынеры, тэхнікі і кіраўнічая бюрарэтаў ці агітаратаў. На работніцкую ў калгасную камсамольскую моладзь узваленая ўся чорная рабо- ба ў выкананіі заданняў савецкай сімігодкі. Яна выконаў таксама ролю падгатавітвікі, як ў вясірдзі, чорнарабочае некамсамольскае моладзі, так і на- агул усяго грамадзтва. У 1959 годзе на калгасных палёх працаўала 11 805 ма- ладзёжных звыненій і 1 077 механиз- ваных агрегатаў над вырошчаннем ку- курузы на 120 тысячах гектараў. На го- дым участку сельской гаспадаркі праца- вала больш за 150 тысяч камсамольцаў і моладзі, піянераў і школьнікаў. На 1960 год запланиравана сіламі моладзі ў камсамольцаў вырасціце ў рэспубліцы ку- курузу на 300 тысячах гектараў. Так што ѹ лік «маладых кукурузаводаў» павінен таксама падвойцца — да якіх 300 тысячаў. Камсамольцы і моладзь вялі- кую ролю іграюць таксама ў жывёлага- дойлі. У 1959 годзе на працу ў калгасных фермаў было накіравана калі 50 тысячаў камсамольцаў і моладзі. Хоць плян і на- быў выкананы, але сіламі камсамольцаў і моладзі было адкормлена 427 тысячаў сініц, выгадавана 3 мільёны галоў птушкі і закантрактавана ў калгасыні- каў 366,5 тыс. цялят. У 1960 годзе плян- ўца лік «маладых жывёлаводаў» паві- личыць да 65-70 тысячаў, адкарміць 800 тысячаў сініц, закантрактаваць 500 тысячаў цялят, выгадаваць 6 мільёнаў галоў птушкі і 2,5-3 мільёны трусоў.

Хоць на сельскую гаспадарку ў БССР звернутая асаблівай ўвагай, камсамольцы Беларусі таксама павінны браць «шэфства» над будаўніцтвам буйнейшых заводаў і камбінату, выдзяляць свае кадры для працы на цаліне ці на нова-

будоўлях Сібіру. Аднак найбольш увагі звязватаецца на нормы выпрацоўкі кам- самольцаў і моладзі — на так званое выхаваныне зь іх дастойных камуна- раў. Калі верыца пададзенай статысты- цы на зъездзе, 5 097 маладзёжных бры- гадаў, цхах, участкаў, формаў і звень- ніяў у рэспубліцы «змагаеца» за званыне калектываў камуністычнай працы, звыш 10 000 чалавек змагаеца пад сцягамі ударнікаў камуністычнай працы, і кала 500 чалавек — пераняло «пачын Гага- наўтай, г. зн. пакінулы перадавы бры- гады ў місціцы і перайшлі ў адстаочыя з тай мятаў, каб іх падцягнуць. Зы іх 223

ужо ўдастоіліся званыя брыгады каму- ністычнай працы 560 — званыя ўдар- нікай. Моладзь уздельнічае таксама ў так званых добраахвотных народных дружынах для аховы грамадзкага па- радку, якіх у рэспубліцы налічваецца 5 014, ахопліваючы 120 тысяч дружын- нікай. Апрача гэтага ў рэспубліцы ство- рана 1 512 вучнёўскіх вытворчых брыга- ды з уделам у іх 98 тысячаў вучняў 5-10 класаў. Імі было апрацавана 25 150 тэкстараў збажыны, выгадавана 301 ты- сяча трусоў, 736 тысячаў галоў птушкі, пасаджена больш 2 мільёна дрэваў і выхадзана калі 6 мільёнаў працадзён.

Камсамол — «будучына савецкага камуністычнага грамадзтва». Бяручы гэтага ўзагу, партыя на сініні намагаеца ўзягнуць ўсю моладзь у камсамол, каб пасыла, іграючи на камуністычных па- чуцьцях і падпрадкоўваючу яго пар- тыйнай дысцыпліне, вымагаць з яго апошніх 600 тысячаў на 8 мільёну на- сельніцтва — гэта вялікая лічба. Зъезд даручыў камсамольскім арганізаціям не пакінуць ніводнага юнака паза камсамо- лам. Ен даручыў ім таксама прывіць гэ- тае моладзі «камуністычную мараль», якую асноўваеца галоўным чынам на выхаваныне добрага і ададзенага пра- цаўніка-няволініка. З гэтае прычыны па- ўзіцца, што ў камсамоле, каб пасыла, іграючи на камуністычных па- чуцьцях і падпрадкоўваючу яго пар- тыйнай дысцыпліне, вымагаць з яго апошніх 600 тысячаў на 8 мільёну на- сельніцтва — гэта вялікая лічба. Зъезд даручыў камсамольскім арганізаціям не пакінуць ніводнага юнака паза камсамо- лам. Ен даручыў ім таксама прывіць гэ- тае моладзі «камуністычную мараль», якую асноўваеца галоўным чынам на выхаваныне добрага і ададзенага пра- цаўніка-няволініка. З гэтае прычыны па- ўзіцца, што ў камсамоле, каб пасыла, іграючи на камуністычных па- чуцьцях і падпрадкоўваючу яго пар- тыйнай дысцыпліне, вымагаць з яго апошніх 600 тысячаў на 8 мільёну на- сельніцтва — гэта вялікая лічба. Зъезд даручыў камсамольскім арганізаціям не пакінуць ніводнага юнака паза камсамо- лам. Ен даручыў ім таксама прывіць гэ- тае моладзі «камуністычную мараль», якую асноўваеца галоўным чынам на выхаваныне добрага і ададзенага пра- цаўніка-няволініка. З гэтае прычыны па- ўзіцца, што ў камсамоле, каб пасыла, іграючи на камуністычных па- чуцьцях і падпрадкоўваючу яго пар- тыйнай дысцыпліне, вымагаць з яго апошніх 600 тысячаў на 8 мільёну на- сельніцтва — гэта вялікая лічба. Зъезд даручыў камсамольскім арганізаціям не пакінуць ніводнага юнака паза камсамо- лам. Ен даручыў ім таксама прывіць гэ- тае моладзі «камуністычную мараль», якую асноўваеца галоўным чынам на выхаваныне добрага і ададзенага пра- цаўніка-няволініка. З гэтае прычыны па- ўзіцца, што ў камсамоле, каб пасыла, іграючи на камуністычных па- чуцьцях і падпрадкоўваючу яго пар- тыйнай дысцыпліне, вымагаць з яго апошніх 600 тысячаў на 8 мільёну на- сельніцтва — гэта вялікая лічба. Зъезд даручыў камсамольскім арганізаціям не пакінуць ніводнага юнака паза камсамо- лам. Ен даручыў ім таксама прывіць гэ- тае моладзі «камуністычную мараль», якую асноўваеца галоўным чынам на выхаваныне добрага і ададзенага пра- цаўніка-няволініка. З гэтае прычыны па- ўзіцца, што ў камсамоле, каб пасыла, іграючи на камуністычных па- чуцьцях і падпрадкоўваючу яго пар- тыйнай дысцыпліне, вымагаць з яго апошніх 600 тысячаў на 8 мільёну на- сельніцтва — гэта вялікая лічба. Зъезд даручыў камсамольскім арганізаціям не пакінуць ніводнага юнака паза камсамо- лам. Ен даручыў ім таксама прывіць гэ- тае моладзі «камуністычную мараль», якую асноўваеца галоўным чынам на выхаваныне добрага і ададзенага пра- цаўніка-няволініка. З гэтае прычыны па- ўзіцца, што ў камсамоле, каб пасыла, іграючи на камуністычных па- чуцьцях і падпрадкоўваючу яго пар- тыйнай дысцыпліне, вымагаць з яго апошніх 600 тысячаў на 8 мільёну на- сельніцтва — гэта вялікая лічба. Зъезд даручыў камсамольскім арганізаціям не пакінуць ніводнага юнака паза камсамо- лам. Ен даручыў ім таксама прывіць гэ- тае моладзі «камуністычную мараль», якую асноўваеца галоўным чынам на выхаваныне добрага і ададзенага пра- цаўніка-няволініка. З гэтае прычыны па- ўзіцца, што ў камсамоле, каб пасыла, іграючи на камуністычных па- чуцьцях і падпрадкоўваючу яго пар- тыйнай дысцыпліне, вымагаць з яго апошніх 600 тысячаў на 8 мільёну на- сельніцтва — гэта вялікая лічба. Зъезд даручыў камсамольскім арганізаціям не пакінуць ніводнага юнака паза камсамо- лам. Ен даручыў ім таксама прывіць гэ- тае моладзі «камуністычную мараль», якую асноўваеца галоўным чынам на выхаваныне добрага і ададзенага пра- цаўніка-няволініка. З гэтае прычыны па- ўзіцца, што ў камсамоле, каб пасыла, іграючи на камуністычных па- чуцьцях і падпрадкоўваючу яго пар- тыйнай дысцыпліне, вымагаць з яго апошніх 600 тысячаў на 8 мільёну на- сельніцтва — гэта вялікая лічба. Зъезд даручыў камсамольскім арганізаціям не пакінуць ніводнага юнака паза камсамо- лам. Ен даручыў ім таксама прывіць гэ- тае моладзі «камуністычную мараль», якую асноўваеца галоўным чынам на выхаваныне добрага і ададзенага пра- цаўніка-няволініка. З гэтае прычыны па- ўзіцца, што ў камсамоле, каб пасыла, іграючи на камуністычных па- чуцьцях і падпрадкоўваючу яго пар- тыйнай дысцыпліне, вымагаць з яго апошніх 600 тысячаў на 8 мільёну на- сельніцтва — гэта вялікая лічба. Зъезд даручыў камсамольскім арганізаціям не пакінуць ніводнага юнака паза камсамо- лам. Ен даручыў ім таксама прывіць гэ- тае моладзі «камуністычную мараль», якую асноўваеца галоўным чынам на выхаваныне добрага і ададзенага пра- цаўніка-няволініка. З гэтае прычыны па- ўзіцца, што ў камсамоле, каб пасыла, іграючи на камуністычных па- чуцьцях і падпрадкоўваючу яго пар- тыйнай дысцыпліне, вымагаць з яго апошніх 600 тысячаў на 8 мільёну на- сельніцтва — гэта вялікая лічба. Зъезд даручыў камсамольскім арганізаціям не пакінуць ніводнага юнака паза камсамо- лам. Ен даручыў ім таксама прывіць гэ- тае моладзі «камуністычную мараль», якую асноўваеца галоўным чынам на выхаваныне добрага і ададзенага пра- цаўніка-няволініка. З гэтае прычыны па- ўзіцца, што ў камсамоле, каб пасыла, іграючи на камуністычных па- чуцьцях і падпрадкоўваючу яго пар- тыйнай дысцыпліне, вымагаць з яго апошніх 600 тысячаў на 8 мільёну на- сельніцтва — гэта вялікая лічба. Зъезд даручыў камсамольскім арганізаціям не пакінуць ніводнага юнака паза камсамо- лам. Ен даручыў ім таксама прывіць гэ- тае моладзі «камуністычную мараль», якую асноўваеца галоўным чынам на выхаваныне добрага і ададзенага пра- цаўніка-няволініка. З гэтае прычыны па- ўзіцца, што ў камсамоле, каб пасыла, іграючи на камуністычных па- чуцьцях і падпрадкоўваючу яго пар- тыйнай дысцыпліне, вымагаць з яго апошніх 600 тысячаў на 8 мільёну на- сельніцтва — гэта вялікая лічба. Зъезд даручыў камсамольскім арганізаціям не пакінуць ніводнага юнака паза камсамо- лам. Ен даручыў ім таксама прывіць гэ- тае моладзі «камуністычную мараль», якую асноўваеца галоўным чынам на выхаваныне добрага і ададзенага пра- цаўніка-няволініка. З гэтае прычыны па- ўзіцца, што ў камсамоле, каб пасыла, іграючи на камуністычных па- чуцьцях і падпрадкоўваючу яго пар- тыйнай дысцыпліне, вымагаць з яго апошніх 600 тысячаў на 8 мільёну на- сельніцтва — гэта вялікая лічба. Зъезд даручыў камсамольскім арганізаціям не пакінуць ніводнага юнака паза камсамо- лам. Ен даручыў ім таксама прывіць гэ- тае моладзі «камуністычную мараль», якую асноўваеца галоўным чынам на выхаваныне добрага і ададзенага пра- цаўніка-няволініка. З гэтае прычыны па- ўзіцца, што ў камсамоле, каб пасыла, іграючи на камуністычных па- чуцьцях і падпрадкоўваючу яго пар- тыйнай дысцыпліне, вымагаць з яго апошніх 600 тысячаў на 8 мільёну на- сельніцтва — гэта вялікая лічба. Зъезд даручыў камсамольскім арганізаціям не пакінуць ніводнага юнака паза камсамо- лам. Ен даручыў ім таксама прывіць гэ- тае моладзі «камуністычную мараль», якую асноўваеца галоўным чынам на выхаваныне добрага і ададзенага пра- цаўніка-няволініка. З гэтае прычыны па- ўзіцца, што ў камсамоле, каб пасыла, іграючи на камуністычных па- чуцьцях і падпрадкоўваючу яго пар- тыйнай дысцыпліне, вымагаць з яго апошніх 600 тысячаў на 8 мільёну на- сельніцтва — гэта вялікая лічба. Зъезд даручыў камсамольскім арганізаціям не пакінуць ніводнага юнака паза камсамо- лам. Ен даручыў ім таксама прывіць гэ- тае моладзі «камуністычную мараль», якую асноўваеца галоўным чынам на выхаваныне добрага і ададзенага пра- цаўніка-няволініка. З гэтае прычыны па- ўзіцца, што ў камсамоле, каб пасыла, іграючи на камуністычных па- чуцьцях і падпрадкоўваючу яго пар- тыйнай дысцыпліне, вымагаць з яго апошніх 600 тысячаў на 8 мільёну на- сельніцтва — гэта вялікая лічба. Зъезд даручыў камсамольскім арганізаціям не пакінуць ніводнага юнака паза камсамо- лам. Ен даручыў ім таксама прывіць гэ- тае моладзі «камуністычную мараль», якую асноўваеца галоўным чынам на выхаваныне добрага і ададзенага пра- цаўніка-няволініка. З гэтае прычыны па- ўзіцца, што ў камсамоле, каб пасыла, іграючи на камуністычных па- чуцьцях і

Цуды ў рэшаце

На апошнім пленуме ЦК КПСС звялікім дакладам выступіў першы сакратар ЦК КПВ Кірыла Мазураў.

Свае выступленне ён начаў ні толькі тыпова-бальшавіцкім самахвалствам, але і нізенькім паклнамі ў кірунку Хрушчова. Напрыклад, хвальчыся дасыгненнямі беларускага народу, Мазураў съўзвердзіў: «Памагі, Мікіта Сяргеевіч, вашая работа ў мінулым годзе ў Беларусі ў тых парады, якія вы далі на шылім перадавіком...»

З гэтага цвердження выглядае, што Мікіта Хрушчоў пачынае рабіць цуды, бо досьць было, каб ён прыехаў у Менск, зірнуў арліным позіркам, а адстала гаспадарка Беларусі расціцвіла, як сухая палка бібліянага прарока.

Мы ўсё-ж такі дазволім сабе не паверъць ў хрушчоўскіх цуды, тым больш, што пазней з дакладу Мазураў выявілася, што цудаў ніякіх ня было. Затое быў вялікі ціск на беларускага грамадства, каб яно больш працаўала і больш здавала прадукцыі дзяржаве. Фактычна даклад Мазураў быў дыялётам паміж ім і Хрушчовам — дыялётам няпрыемным для Мазураў. Ці то Хрушчоў таго дня быў у благім настроі, ці на зусям здаровы — досьць, што ён не захапіўся лісьлівымі словамі і паклонамі Мазураў. Хрушчоў перапыняў з уласцівай яму грубасцю, бязцырамонна дакладніка, што гэты апошні хутка зумішыўся з дзяліццаў ў ліках, пракцінтах і памерах «дасыгнення».

Бальшавіцкія валадары любілі вымагаюць, каб ім верылі, калі яны лігучы, алиж не дазваляюць, каб ім ліглі. Ведаём, што сам Хрушчоў у сваіх дакладах засыпае слухачоў нейкім мутнымі лікамі, якіх нельга спраўдзіць, практінтах — якія ня ведама ад чаго ablitch-

ваць. Аднак, калі Мазураў, зьбягтэжаны рэплікамі, перайшоў на гэты хрушчоўскі мэтад, Хрушчоў бясцырамонна зрабіў яму заўбагу, што ён разыходзіцца з праудай, і парыў, каб ён «паказаў твар тварам».

З прыгаданага дакладу Мазураў выявілася яшчэ адна вельмі харэктэрная деталь, якая кідае шмат съвятыла на бальшавіцкія «цуды». Вось-ж, прышціснуты, маўляў той, да сыніх рэплікамі Хрушчова, Мазураў мусіў прызнацца, што Беларусь ня выканала пляну прадукцыі мяса, але тут-ж пахваліўся, што плян здачы дзяржаве перавыканала.

Такім чынам выявілася, што цуды робіць на толькі Хрушчоў, але іх можа рабіць і Мазураў. Бы, якім чынам, Мазураў, из выкананішы пляну прадукцыі, мусіў перавыканала плян здачы мяса дзяржаве?

Вось тут і выкryваюцца гэтак званыя бальшавіцкія «цуды». Проста Мазураў і партыйная супалка ў Беларусі, каб выкананы плян, прымусіла насельніцтва злачы дзяржаве і тоес мяса, якое магло спажыць насельніцтва. Сам Мазураў прызнаўшы, што пляны былі завышаны і насельніцтва не магло іх выкананы, але затое мусіла перавыканала плян здачы дзяржаве.

У выніку гэтага прадукцэнт мяса — беларускі сельнін будзе есці посную бульбу ці капусту, але бальшавіцкія верхаводы Беларусі могуць хваліцца ў Москве «дасыгненнямі» ў галіне прыгнітання і эксплюатацыі пракцінтаў. За гэтага «дасыгненіні» Мазураў, Казлоў, Кісалёў і іншыя партыйныя тузы атрымалі мэдалі «за пракоўную доблесьць». Вось тут і сакрэт бальшавіцкіх «цудаў»...

Хрушчовам, першым сакратаром ЦК. Мазураў, гаворачы пра сельскагаспадарскі высілак у сваій рэспубліцы, сказаў, што ў шмат якіх частках Беларусі веснавыя пасевы пагінулі з прычыны пакісуванія за 50 апошніх гадоў за сухі, але што збор збожжа быў вялікі.

Тады, павярнуўшыся да Хрушчова, ён дадаў: «Ваша работа ў леташнім годзе на Беларусі і тых парады, што вы далі нашым перадавіком сельскае гаспадаркі, памаглі нам».

Хрушчоў, суха: «Параады можа даваць какіні, а вось працаўць — ня какіні».

Мазураў далей: «Вытворчасць мяса ў калгасах і дзяржаўных гаспадарках да канца году на 100 гектараў сельскагаспадарскіх зямлі складзе на менш за 28 цэнтнераў супраць 20 цэнтнераў у 1958 г.

Хрушчоў: «Вытлумачце, што гэта абначае?

Мазураў: «...На 20 сінекані дзяржаве прададзена 270.453 тонны жывёлы ў жывой вазе, на 46.448 тону больш, чымся ў леташнім годзе да гэтага часу, але прымкі калгасы ў саўгасы прададзілі вялікую работу. Каждому хадзьці паказаць свою работу з лепшага боку».

Жывёлы: «...На 20 сінекані дзяржаве прададзена 270.453 тонны жывёлы ў жывой вазе, на 46.448 тону больш, чымся ў леташнім годзе да гэтага часу, але прымкі калгасы ў саўгасы прададзілі вялікую работу. Каждому хадзьці паказаць свою работу з лепшага боку».

Хрушчоў: «Я яшчэ хачу папытанацца. Магчыма, я не зразумею вас. Калі вы гаворыце пра рост у пракцінтаў, што гэта значыць? Забавізаны на 1959 год вы выканалі ці ня выканалі?»

Мазураў: «У вытворчасці мяса на выканалі, а ў зкупах перавыканалі».

Хрушчоў: «Дзеля гэтага вы й мудрагіце — называеце пракцінты за 5 гадоў, за 6 гадоў. Магчыма, у вас мінульды мігадамі ня было ніякага росту, але якім-жэ хачу папытанацца. Гэта значыць, што гэтыя пракцінты за 5 гадоў...»

Мазураў: «Забавізаны, якія былі на выканалі, мы на выканалі, але зрабілі вялікую работу. Каждому хадзьці паказаць свою работу з лепшага боку».

Хрушчоў: «...На 20 сінекані дзяржаве прададзена 270.453 тонны жывёлы ў жывой вазе, на 46.448 тону больш, чымся ў леташнім годзе да гэтага часу, але прымкі калгасы ў саўгасы прададзілі вялікую работу. Каждому хадзьці паказаць свою работу з лепшага боку».

Хрушчоў: «...На 20 сінекані дзяржаве прададзена 270.453 тонны жывёлы ў жывой вазе, на 46.448 тону больш, чымся ў леташнім годзе да гэтага часу, але прымкі калгасы ў саўгасы прададзілі вялікую работу. Каждому хадзьці паказаць свою работу з лепшага боку».

Хрушчоў: «...На 20 сінекані дзяржаве прададзена 270.453 тонны жывёлы ў жывой вазе, на 46.448 тону больш, чымся ў леташнім годзе да гэтага часу, але прымкі калгасы ў саўгасы прададзілі вялікую работу. Каждому хадзьці паказаць свою работу з лепшага боку».

Хрушчоў: «...На 20 сінекані дзяржаве прададзена 270.453 тонны жывёлы ў жывой вазе, на 46.448 тону больш, чымся ў леташнім годзе да гэтага часу, але прымкі калгасы ў саўгасы прададзілі вялікую работу. Каждому хадзьці паказаць свою работу з лепшага боку».

Хрушчоў: «...На 20 сінекані дзяржаве прададзена 270.453 тонны жывёлы ў жывой вазе, на 46.448 тону больш, чымся ў леташнім годзе да гэтага часу, але прымкі калгасы ў саўгасы прададзілі вялікую работу. Каждому хадзьці паказаць свою работу з лепшага боку».

Хрушчоў: «...На 20 сінекані дзяржаве прададзена 270.453 тонны жывёлы ў жывой вазе, на 46.448 тону больш, чымся ў леташнім годзе да гэтага часу, але прымкі калгасы ў саўгасы прададзілі вялікую работу. Каждому хадзьці паказаць свою работу з лепшага боку».

Хрушчоў: «...На 20 сінекані дзяржаве прададзена 270.453 тонны жывёлы ў жывой вазе, на 46.448 тону больш, чымся ў леташнім годзе да гэтага часу, але прымкі калгасы ў саўгасы прададзілі вялікую работу. Каждому хадзьці паказаць свою работу з лепшага боку».

Хрушчоў: «...На 20 сінекані дзяржаве прададзена 270.453 тонны жывёлы ў жывой вазе, на 46.448 тону больш, чымся ў леташнім годзе да гэтага часу, але прымкі калгасы ў саўгасы прададзілі вялікую работу. Каждому хадзьці паказаць свою работу з лепшага боку».

Хрушчоў: «...На 20 сінекані дзяржаве прададзена 270.453 тонны жывёлы ў жывой вазе, на 46.448 тону больш, чымся ў леташнім годзе да гэтага часу, але прымкі калгасы ў саўгасы прададзілі вялікую работу. Каждому хадзьці паказаць свою работу з лепшага боку».

Хрушчоў: «...На 20 сінекані дзяржаве прададзена 270.453 тонны жывёлы ў жывой вазе, на 46.448 тону больш, чымся ў леташнім годзе да гэтага часу, але прымкі калгасы ў саўгасы прададзілі вялікую работу. Каждому хадзьці паказаць свою работу з лепшага боку».

Хрушчоў: «...На 20 сінекані дзяржаве прададзена 270.453 тонны жывёлы ў жывой вазе, на 46.448 тону больш, чымся ў леташнім годзе да гэтага часу, але прымкі калгасы ў саўгасы прададзілі вялікую работу. Каждому хадзьці паказаць свою работу з лепшага боку».

Хрушчоў: «...На 20 сінекані дзяржаве прададзена 270.453 тонны жывёлы ў жывой вазе, на 46.448 тону больш, чымся ў леташнім годзе да гэтага часу, але прымкі калгасы ў саўгасы прададзілі вялікую работу. Каждому хадзьці паказаць свою работу з лепшага боку».

Хрушчоў: «...На 20 сінекані дзяржаве прададзена 270.453 тонны жывёлы ў жывой вазе, на 46.448 тону больш, чымся ў леташнім годзе да гэтага часу, але прымкі калгасы ў саўгасы прададзілі вялікую работу. Каждому хадзьці паказаць свою работу з лепшага боку».

Хрушчоў: «...На 20 сінекані дзяржаве прададзена 270.453 тонны жывёлы ў жывой вазе, на 46.448 тону больш, чымся ў леташнім годзе да гэтага часу, але прымкі калгасы ў саўгасы прададзілі вялікую работу. Каждому хадзьці паказаць свою работу з лепшага боку».

Хрушчоў: «...На 20 сінекані дзяржаве прададзена 270.453 тонны жывёлы ў жывой вазе, на 46.448 тону больш, чымся ў леташнім годзе да гэтага часу, але прымкі калгасы ў саўгасы прададзілі вялікую работу. Каждому хадзьці паказаць свою работу з лепшага боку».

Хрушчоў: «...На 20 сінекані дзяржаве прададзена 270.453 тонны жывёлы ў жывой вазе, на 46.448 тону больш, чымся ў леташнім годзе да гэтага часу, але прымкі калгасы ў саўгасы прададзілі вялікую работу. Каждому хадзьці паказаць свою работу з лепшага боку».

Хрушчоў: «...На 20 сінекані дзяржаве прададзена 270.453 тонны жывёлы ў жывой вазе, на 46.448 тону больш, чымся ў леташнім годзе да гэтага часу, але прымкі калгасы ў саўгасы прададзілі вялікую работу. Каждому хадзьці паказаць свою работу з лепшага боку».

Хрушчоў: «...На 20 сінекані дзяржаве прададзена 270.453 тонны жывёлы ў жывой вазе, на 46.448 тону больш, чымся ў леташнім годзе да гэтага часу, але прымкі калгасы ў саўгасы прададзілі вялікую работу. Каждому хадзьці паказаць свою работу з лепшага боку».

Хрушчоў: «...На 20 сінекані дзяржаве прададзена 270.453 тонны жывёлы ў жывой вазе, на 46.448 тону больш, чымся ў леташнім годзе да гэтага часу, але прымкі калгасы ў саўгасы прададзілі вялікую работу. Каждому хадзьці паказаць свою работу з лепшага боку».

Хрушчоў: «...На 20 сінекані дзяржаве прададзена 270.453 тонны жывёлы ў жывой вазе, на 46.448 тону больш, чымся ў леташнім годзе да гэтага часу, але прымкі калгасы ў саўгасы прададзілі вялікую работу. Каждому хадзьці паказаць свою работу з лепшага боку».

Хрушчоў: «...На 20 сінекані дзяржаве прададзена 270.453 тонны жывёлы ў жывой вазе, на 46.448 тону больш, чымся ў леташнім годзе да гэтага часу, але прымкі калгасы ў саўгасы прададзілі вялікую работу. Каждому хадзьці паказаць свою работу з лепшага боку».

Хрушчоў: «...На 20 сінекані дзяржаве прададзена 270.453 тонны жывёлы ў жывой вазе, на 46.448 тону больш, чымся ў леташнім годзе да гэтага часу, але прымкі калгасы ў саўгасы прададзілі вялікую работу. Каждому хадзьці паказаць свою работу з лепшага боку».

Хрушчоў: «...На 20 сінекані дзяржаве прададзена 270.453 тонны жывёлы ў жывой вазе, на 46.448 тону больш, чымся ў леташнім годзе да гэтага часу, але прымкі калгасы ў саўгасы прададзілі вялікую работу. Каждому хадзьці пак

Зь беларускага жыцьця

Рэлігійныя ўрачыстасці ў Мэльбурне

3-га студзеня 1960 г. паразвія БАПЦ браліся ў прыцаркоўнай залі, дзе настаяцель паразвія, прачытаў гісторычную даведку з жыцьця Беларускага Праваслаўнага Царквы ў 1949 г. і 10-годзьдзе Архірэйскай хіратоніі ВПр Уладыкі Васіля.

Дзяль гэтыя ўрачыстасці, якія ўзаемна сябе даюцца, былі спалучаны ў цэлісць і становішчы гісторычных этапаў шляху жыцьця БАПЦ.

Некалькі дзён перад съвятаваннем паразвія начала дзейна шыкаванца да належнага адзначання гэтых царкоўных падзеяў, і ўрачыстасці прайшли вельмі ўдала.

Сьв. Літургія ў гэты дзень была адслужжана Саборам съвітароў, а пайменні а. Архімандрытам Мадэстам, настаяцелям БАПЦ у Мэльбурне і а. Протапреі світрам I. Віньніцкім, Галавой Кансісторыі УАПЦ у Аўстраліі, пры перапоўненай вернікамі царкве, упрыгожанай зелянінай і кветкамі, пры прыложым съпеве царкоўнага хору. На малебен прыбыў і яго адпрадві Праасвяшчэнны Уладыка Варлаам — Япіскап УАПЦ у саслужэні ўспомненага духавенства. Падчас прагалошання належнага мінагалецця, Праасвяшчэнны Уладыка Варлаам асабіст мінагалецтваў Высокапраасвяшчэннага Юбліята Архіяпіскапа Васіля, а хор адаўваў прыложым архірэйскім мінагалеццем. На малебен прысутнічалі й госьцы Аўстраліі із сваімі пастырамі айцом Сыціпанам Ярноўдам, які сымпатыкі і прыхільнікі нашай царквы ў нашага народу.

На заканчэнні царкоўных ўрачыстасцяў, духавенства й прысутнія са-

Многая ўсім лета!

А. М.

Архіяпіскап Сяргей у Адэляйдзе

У вячорак 15 сінегжанія 1959 году прыбыў із Парты ў Адэляйду Высокапраасвяшчэнны Архіяпіскап Сяргей. На станцыі сустракалі Высокадастойнага Архіпаstryя а. Архімандрыту Даніла Караманілу і Пратару Міхаіла Шчурку — ад духавенства, сп. Уладзімер Акавіты — ад Царкоўнага Управы, сп. Віктар Зеляніеўскі — ад грамадзтва, Аўгініяна й Анна Кубрак — ад школьнікі.

Уладыка Сяргея із станцыі прыбыў у царкву і адпрадві вячорнюю службу у БАПЦ царкве сьв. Мікалая. У пятніцу 25 сінегжанія Уладыка Сяргея пасыціў фундамант пад будову новага царквы сьв. Мікалая.

26 сінегжанія адбылася Усночная Архірэйская служба ў царкве сьв. Пётры Паўлы. На гэтай Службе Уладыка рука плаўля паstryгіаючы ў Іпадыяканы нашага пасаломіччика Васіля Чычэліса й сп. Юру Славаччукага.

Параходвільная Управа БАПЦ сьв. Пётры й Паўлы

Навагодняя сустрэча ў Нью-Ёрку

Навагоднія сустрэчы ў Нью-Ёрку стаўлялі пачаць апоўнечы, пасыль адлажкі для адных грамадзкім абавязкамі і жылі да 5-ае гадзіны раніцы. І калі пад трэйцюю гадзіну раніцы сёйтой сіпяцьцяў з тульбішча, каб застаць свой цягнік, дык ня ведаў яшчэ, што матром перадышкі на будзе — штрайк адхілі.

Другі раз Беларусы Нью-Ёрку сустракалі Новы Год у сваёй собскай залі, павагоднім ўдэкараваніем ды пазімовому ацепленай (якраз напрэдадні было закончанае ўсталяванне цэнтральнага агравання). Была ў яшчэ адна розніца па злеташніх сутрэчах: дружнія ньюбрэнсвікаўцы, памятачы, відаць, леташнюю цісноту, пастанавілі сустрэчы Новы Год у сябе. І сустрэлі — калі ня ў собскай залі, дык пад гукі свае беларускія аркестры «Бярозка». Дый весліліся напэўна гэта-ж добра, як і нью-Ёркаўцы.

Інд Нью-Ёркам разам зь ўсімі нарады ў небам павісла была пагроза сабеўнае (падзямельны пасажырскі транспарт) і аўтобуснае забастоўкі. Спачатку камунікацыйную катасцрофу па-

Адказы Рэдакцыі

С. М. Кавылю ў Саўт Рывэрс (ЗША): Вашу калядную п'еску «Марыльчына знаходка» атрымалі мы за познаніе, каб зъясціці яе ў вадным з калядных нумароў «Бацькаўшчыны» гэтага году. Таму яна будзе зъмешчаная ў нумары за наступнай Каляды. Пераклад вершу В. Гамулаўскага «Беларусь» будзе зъмешчаны ў вадным з Літаратурных Дадаткаў. Ветліва просьм пісаць часцей ў газету.

Праф. Д-ру Я. Станкевічу ў Брукліне (ЗША): Ваш артыкул «Зь гісторыі русыфікацыі Беларусі друкуецца без падзялкоўка. Нізіх недараўненій ў сузыі з гэтым ня будзе.

Сп. Я. Запрудніку ў Брукліне (ЗША): Матар'ялы ў газету атрымалі, дзякуюм. Бельмі це пішу, што Вы ахвотна адгукніліся на нашу просьбу. Чакаем на боўзе!

Сп. К. Мерліку ў Нью-Ёрку (ЗША): Рэдакцыя ўважае непатрабовым адказ вядзь на Ваш ліст з 11. 1. 1960 г., у якім выдачы наўчынені ў Рэдакцыі злосна хаваўшуюся факты. Нязменчыя Ваш артыкулы «Дык у чым справа» згодна Вашай просьбы адсылаецца назад звычайнай поштай.

З Новым Годам!

З Новым Шчасцем!

Я. Запруднік

Ліст у Рэдакцыю

Паважаны Спадару Рэдактару
«Бацькаўшчыны».

Не амоўцеся, калі ласка, надрукаваць у «Бацькаўшчыне» колькі словоў падпрыжкі да арт. «Наш уздел у Міжнароднай Жаноцкай Выстаўцы» (гл. «Бацькаўшчына» № 1—2, 1960 г.) сп. З. Ст. кажа, што Украінцы «адразу пабачыўшы ў нас Пагоню і Маці Божую Астрабрамскую, казалі: «Што-ж, супольная гісторыя і супольныя эмблемы» (на самым версе бач. 8-ае «Бацькаўшчыны»). Аўтарка не дадае, з кім гэта ў нас «супольная гісторыя і супольныя эмблемы». Чалавек, што не разыбреацца ў нацыянальных гербах — нашым і наших суседзям — падумае, што мова пра супольнасць із Украінай, бо ж быццам Украінцы ўжо заснавалі Астрабрамскую. Тым часам менаваныя слова належылі Летувісам, катарыя былі на выстаўцы наўскаса ад нас. Відаць была ў вадэзвух — нашай і летувіскай — выстаўках тая самая культура, тканіны, пасы, краваты, тая самая Пагоня і Маці Божую Астрабрамскую. Летувіскі наведаныкі аглядалі нашу выстаўку і, здаецца, першае ўражанье ў іх было няпрыемнае. Іхнія «Вітіс», іхнія лялькі... Але звычайнікі схамянулі із атрымлівымі клопатамі, знайшлі час, каб сумеры, знайшлі грошы, каб пакласці трывалыя вінак на ягоную магілę. Ад колькасці сабраных грошай будзе за-

КАМИТЭТУ НАВЫЦЦЫА ПОМНІКА НА МАГІЛУ СВ. ПАМ.
Д-ра АЛЯКСАНДРЫ ОРСЫ

2-га лістапада 1959 г. у Нью-Ёрку падпрыжкі настаўнік Наваградзкай Беларускай Гімназіі, а пазней дырэктар і настаўнік Беларускай Гімназіі імя Янкі Купалы ў Міхэльсдорфе ў Німеччыне — сьв. пам. Д-р Аляксандар Орса.

Сядзілі шматлікіх ягоных вучняў-гадуніцоў адбелдзівых гімназій, бацькоў гэтых вучняў, а таксама сяброў-настаўнікаў з'явіліся думка правядзення збору грошай на набыццё і ўстанаўленыне помніка на ягонай магілі. Думка гэтай ўзьнікла адначасна ў некалькіх месцах пражыванья ягоных быльых вучняў.

Пасылья перапіскі й скарыніваныя наўчыніці, быўстворы Камітэту Навыццыя Помніка з сялібай у Нью-Ёрку, які, у складзе ніжэй падпісаных, гэтым і з'яўляецца да быльых вучняў, іх бацькоў і сяброў сьв. пам. Д-ра А. Орсы з заклікам грашова падтрымаваць гэтую спрэчку.

Сьв. пам. Д-р Орса пахаваны на беларускім могільніку ў Нью-Брансвіку. Помнік на ягонай магілі будзе зінакам, што ягоны рассыпаны па ўсіму свеце, вучні, іх бацькі, а таксама сябры памерлата занятыя штодзённымі жыцьцёвымі клопатамі, знайшлі час, каб сумеры, знайшлі грошы, каб пакласці трывалыя вінак на ягоную магілу. Ад колькасці сабраных грошай будзе за-

Інфармацыя

КАМИТЭТУ ПАБУДОВЫ ПОМНІКА СВ. ПАМ. Д-РУ А. ОРСУ

Пасылья нечакане съмерці сьв. пам. Д-ра Аляксандра Орсы, настаўніка юніверсітэта Беларусі, узьнікла адразу-ідэя ягонаў вучняў, сяброў-настаўнікаў із атрымлівымі клопатамі, знайшлі час, каб сумеры, знайшлі грошы, каб пакласці трывалыя вінак на ягоную магілу.

Паколькі з Кліўленду мы атрымалі вельмі дакладныя весткі, як іх зарадзіла ідэя аб помніку сьв. пам. Д-ру Орсу і як яны ён правялі, дык мы падаем ніжэй вытрымкі з іхнага лісту Нью-Ёрскаму Камітэту.

«Ідэя пачаць збор грошай на пабудову помніка Д-ра А. Орсу тут узьнікла адразу, як толькі мы даведаліся аб ягонай съмерці. Яна прыышла Я. Раковіч, К. Калошу і мне (А. Каҳаноўскуму — В. Ш.). Ня меўшы вестак аб падобнай ініцыятыве ў іншых асяродках эміграцыі, мы вырашылі збирати грошы толькі ад быльых настаўнікаў і вучняў Гімназіі Я. Купалы і пераслаць іх на помнік, які будзе ставіцца сама съм'я, або перадаць іх адпівенному камітэту, калі помнік будзе грамадзкі. Грошы збираліся ўзяць Я. Раковіч, Калі-ж аб гэтым даведаўся сп. Б. Семянчук, бацька трох вучняў гімназіі, ён заявіў нам прэтэнзію, што, як бацька вучняў Д-ра А. Орсы, ён таксама жадае дать грошы й спадзяеца, што гэтак-жэ зробіць і іншыя бацькі. Яму, бязумоўна, была прызнаная рацыя, і К. Раковіч пачаць збирати грошы ад настаўнікаў, вучняў і бацькоў вучняў... Мы зъбіраліся ўжо выслыць іх сп. Н. Орсе, як атрымалі Ваш ліст. З яго мы зразумелі, што ў Вас таксама пачаўся актыкі як прыяцелі Д-ра А. Орсы...»

«У мінулую нядзялю (20. 12. 1959) мы мелі паседжанне, на якім прыйшло ўсіх наступных выслыава: 1) што наш камітэт сваю працу бадай што ўжо й закончыў... 2) прызначыць Вашу Нью-Ёрскую ініцыятыўную групу ў зборы грошай на помнік, выбраць яе (Я. Раковіч, К. Калошу і мне) на адбезд адорылі ідэю ініцыятыўнае групы ў зборы грошай на помнік, прызначыць яе (Я. Раковіч, К. Калошу і мне) на лякальны камітэт і выкаласці, што, апрача настаўнікаў, вучняў і бацькоў, яны таксама далаўчыацца да гэтасці.

«У мінулую нядзялю (20. 12. 1959) мы мелі паседжанне, на якім прыйшло ўсіх наступных выслыава: 1) што наш камітэт сваю працу бадай што ўжо й закончыў... 2) прызначыць Вашу Нью-Ёрскую ініцыятыўную групу ў зборы грошай на помнік, выбраць яе (Я. Раковіч, К. Калошу і мне) на лякальны камітэт і выкаласці, што, апраче настаўнікаў, вучняў і бацькоў, яны таксама далаўчыацца да гэтасці... 3) прасіць Вас падаць нам адры, на які мы мусім выслыць грошы, сабраныя ў Кліўлендзе і справаўдачы на іх... 4) уважаць, што Ваш камітэт будзе падаць прэсію інфармацыі аб гэтай актыкі...»

А. Каҳаноўскі (за Кліўлендскі Камітэт).

Справаўдачы абрэзгу збору грошай будзе падаць настаяўніца, а то, што мы не ўспамінаем ніякіх грашовых справаў.

В. Шчэпчыка

ДА ЎВАГІ НАШЫХ СУРОДЗІЧАў!

У нядзялю 24 студзеня, у найбольшай канцэртнай залі Лёндану, Royal Albert Hall, а 14.45 гадзіне

ВЯЛІКІ МІЖНАЦІЯНАЛЬНЫ КАНІЭРТ

НАРОДНАГА МАСТАЦТВА

пад назовам

«УЦЕКАЧЫ ДЛЯ УЦЕКАЧОУ»

ладжаны Цэнтральным Кааралеўским Камітэтам Дапамаговых Арганізацый Уцекачоў у Вялікай Брытаніі

пад патранатам

Камітэту Задзіночанага Кааралеўства ў справах Сусветнага Году Уцекачоў

i

Брытанскай Рады Дапамогі Уцекачам

у прысутнасці

Яе Кааралеўскай Высокасці Кн